

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 12. novembra 1933.

ŠTEV. 46

Zadružništvo

Pred dnevi se je vršil v Novem Sadu kongres Glavne zadružne zveze naše države. Skoro vse zadružne zveze so bile zastopane po svojih odposlancih. A tudi vlada je bila zastopana, kar je dalo kongresu še poseben značaj.

V najbolj razburkanem času se je vršil zbor zveze, v času, ko vlada po vsem svetu gospodarska stiska. In baš ta doba pa je dala zadružništvu še veliko večje naloge, saj je ta naša najvažnejša gospodarska organizacija, ki ima okrog 800.000 zadružnikov včlanjenih v 8000 zadrugah, prva poklicana da skuša urediti gospodarske razmere doma. Cela vrsta mednarodnih konferenc, ki so se vršile v zadnjem času z nalogo, da rešijo vprašanje gospodarske stiske, so ostale brezuspešne. Poizkus, da se vprašanje gospodarske stiske in nezaposlenosti reši, se ni posrečilo, tako da še vedno obstoja vprašanje nezaposlenosti 11 milijonov ljudi, medtem ko na drugi strani vidimo, da se kopičijo hribi pšenice, ki se ne more prodati. V Braziliji sežigajo kavo in potaplajo v morje ladje z rižem, da bi držali ceno na vsečni višini. V Ameriki pa so ogromne zaloge bombaža brez kupca, pri čemer nešteto ljudi nima niti najpotrebnejše obleke. Vse države grade carinske zidove, da obvarujejo domačo delavnost kar je vse bolj ali manj nastalo iz koristoljublja. S tem je zraslo med državami nezaupanje, pri čemer je dobilo narodno gospodarstvo najtežji udarec. Najhujše pa so to občutili poljedelske države, čigar prospek je bil že od nekdaj odvisen od zunanje trgovine. Nasprotno takemu stanju se vrši veliko gibanje, ki je vzraslo iz naroda in to je zadružništvo. Zadružništvo edino lahko izboljša današnje stanje ter izboljša splošni gospodarski položaj.

Da država podpira zadružništvo je gotovo nujno potrebno, saj je zadružništvo organizacija malega človeka: kmeta, delavca, obrtnika itd. Ti stanovi pa so gotovo potrebni podpore v primeri z drugimi stanovi, ki imajo na razpolago denarna sredstva. Poleg tega pa vrši zadružništvo velike socialne naloge, ki bi jih drugače morala prevzeti nase država, če si hoče dobro organizirati gospodarstvo.

POLITIKA

Odločilna leta. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je imel v poslanski zbornici govor o političnem položaju Evrope ter je izjavil: Današnji mednarodni politični položaj je takšen, da bodo prihodnja tri leta evropske politike v razvoju Evrope odločile o miru in redu ali o sporih in morda tudi o vojni. Storili bomo vse, da bomo pomagali ohraniti mir in sodelovanje v Evropi. Vsi so spoznavali v tem, da bi bilo blazno pogupati Evropo v spore, v katerih bi se moral pogubiti predvsem oni, ki bi jih izževal.

O sestanku bolgarskega in romunskega kralja vsi listi obširno poročajo. Zunanji ministri obeh držav, ki so prisostvovali sestanku, so se razgovarjali o povečanju medsebojne trgovine. Romunski kralj je povabil bolgarskega kralja na posej, ki naj bi bil meseca januarja prihodnjega leta.

Na zagoneten način je izginil bolgarski poslanec Štefan Ivanov. Pri Petrovhanu so našli truplo brez rok, nog in glave. Vsi znaki kažejo, da gre za truplo bivšega poslanca, ki so ga neznanci umorili.

Bomba je eksplodirala na Dunaju, v prostorih patriotske fronte, ki k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Tudi v bližnji sinagogi je prišlo do slične eksplozije. Policija je aretirala več sumljivih oseb. Med njimi je več narodno socialističnih voditeljev. Radi nedovoljene propagande so oblasti zaprle 34 socialnih demokratov, ki bodo obtoženi veleizdaje.

Predsednik turske republike je pri otvoritvi novega zasedanja turškega parlamenta, med drugim tudi omenil, da se bo med Turčijo in našo državo sklenila pogodba o nenapadanju.

Vlada je odobrila kredit 250.000 Din za obnovo porušenih domov v Strugah, kjer je zadnja povodenj najbolj pustošila. Poleg tega zneska je še banska uprava darovala 65.000 Din. Ministrski svet je dalje odobril, da se da prizadetim poplavljenjem na razpolago, za obnovo porušenih domov, gradbeni les iz gozdov, ki so prišli pod agrarno reformo.

Nj. Vel. kraljica Marija je prisostvovala, pretečeno soboto, svečani otvoritvi srednješolskega zavetišča v Zagrebu. Ljudstvo jo je povsod navdušeno pozdravljalo.

Narodna skupščina in senat sta v četrtek začeli z novim zasedanjem, ki je bilo otvorjeno s kraljevim ukazom.

Trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo je odobril grški parlament. V kratkem se bodo pričela trgovinska pogajanja tudi med Češkoslovaško in Avstrijo.

Veliki nemiri so bili v zadnjem času v Palestini, kjer si hočejo Židje ustanoviti svojo državo. Temu pa se upirajo domačini Arabci ter je vsled tega prišlo v zadnjem času do velikih pobojev. Pri tem je bilo ubitih 23 civilistov in en domači policist. V bolnišnici pa je 127 civilistov in 27 stražnikov.

300 milijonov frankov kredita so Francozi dovolili Rusom za financiranje Franciji potrebnih sirovin kakor nafte, lesa i. t. d.

Udarec madžarski zunanji politiki je pisanje bolgarskih listov, ki pravijo o zadnjem Gömbösovem posetu v Sofiji sledeče: Prijateljstvo z Madžari je bilo Bolgarski vedno v škodo in bolgarski kmečki narod ne more imeti nikakršnih simpatij za sanje madžarskih plemičev, ki bi hoteli obnoviti svoje gospodstvo nad milijoni slovanskih seljakov.

V Ameriki stavekajo farmerji, pri čemer se poslužujejo celo bomb-

nih letal in raznih drugih dosedaj neobičajnih sredstev. Med drugim so zaprli tudi ceste iz petih sosednjih držav.

Za novega ministra našega dvora je bil postavljen g. Milan Antič.

Uradniške plače so znižali na Češkoslovaškem. Prizadeti so uradniki z veliko plačo, mlade vdove po uradnikih in upokojenci, ki živijo v inozemstvu.

Bolgarski komitaši so po železnici poslali v Beograd dva peklenška stroja s po 23 kg eksplozivnih snovi. K sreči so še pravočasno odkrili nevarnost, ter s tem odvrnili strahovito nesrečo.

Spor med Nemčijo in Avstrijo se je zadnje dni poglobil, Nemške oblasti so namreč sklenile, da bodo v Nemčiji prebivajoče Avstrijci proti njihovi volji organizirali za borbo proti Avstriji. Hitlerjevo vodstvo je izdalo avstrijskim narodnim socialistom nova navodila za delovanje proti sedanjim avstr. vladi.

Balkanska konferenca je bila v nedeljo otvorjena v Solunu. Vsi delegati so naglašali potrebo po čim tesnejšem sodelovanju vseh držav na Balkanu.

Za poplavlence so darovali:

Zbirka šole v Brezovcih 212 kg. rži, 113 kg. pšenice, 270 kg. krompirja 2½ kg. fižola.

Zbirka šole v Predanovcih 36 kg. pšenice, 36 kg. žita in 1 kg. koruze.

Zbirka šole v Stanjevcih 145 kg. žita.

Zbirka šole v Gornjih Petrovcih 100 kg. pšenice, 120 kg. rži.

Zbirka šole v Šulincih 137 kg. rži.

Zbirka šole v Markovcih 244 kg. rži in pšenice.

Zbirka šole v Šalovcih 152 kg. krompirja, 128 kg. pšenice, 25 kg. koruze in 348 kg. rži.

Zbirka šole v Velikih Dolencih 635 kg. pšenice in rži.

Zbirka šole v Adrijancih 135 kg. rži in pšenice.

Mestna občina Murska Sobota 1000 kg. pšenice in rži.

Zbirka šole Adrijanci 122 Din.

Zbirka šole v Vučji gomili 40 Din.

Zbirka šole v Fikšincih 40 Din. Šola v Vidoncih 86.50 Din. Šola v Andrejcih 100 Din. Šola v Kuzmi 71 Din. Šola v Mačkovcih 50 Din. Šola v Stanjevcih 50 Din. Šola v Sv. Juriju 196 Din. Šola v Gornji Lendavi 150.75 Din. Šola v Budincih 10 Din. Šola v Kupšincih 97.75 Din. Šola v Prosenjakovcih 53 Din. Šola v Markovcih 25 Din. Šola v Gederovcih 150 Din.

Zbirka šole v Pečarjevcih 41 kg. pšenice, 51 kg. rži, 18 kg. fižola in kg. krompirja.

Bodi plemenitim darovalcem v imenu najbednejših poplavlencev v Sloveniji izrečena pristrčna zahvala. Ponovno se obračamo na javnost, naj priskoči na pomoč z denarjem ali pa z obleko. Zima je tu, ljudje pa so brez živila in brez obleke.

Krajevni odbor Rdečega križa v Murski Soboti.

Zemlja ga je zasula

Že dalje časa je bil zaposlen v opekarni g. Hartner Ferdinand v Puconcih, delavec Petrijan Janez. Kakor običajno se je tudi v torek zjutraj podal na de-

lo v gramozno jamo, kjer je bil zaposlen. Spočetka je šlo delo dobro od rok, dokler se ni okrog devete ure dogodila nesreča. Med kopanjem se je nenadoma zrah-

ljala nad njim velika plast zemlje in se že usula proti delavcu, ki ni imel več toliko časa, da bi se bil umaknil. Zemlja ga je vsega zasula. Drugi delavci, ki so prihiteli na pomoč so nesrečnika morali izkopati iz prsti. V obupnem stanju so ga takoj odpeljali v bolnišnico. Vsaka pomoč pa je bila že zaman in je vsled zadobljenih poškodb še istega dne umrl. Pokojni Petrijan je imel hude notranje poškodbe in zlomljene noge, saj se je na njega vsulo okrog 15 kub. metrov zemlje.

Premestitev učiteljev

Premeščeni so z ukazom Nj. Vel. kralja oziroma z odlokom ministrstva prosvete po prošnji naslednji učitelji-ice: Tuhtan Franjo iz Bodoncev v Gornje Dubovo srez Križevac, banovina Savska; Zorzut Terezija iz Strukovcev Sv. Petru v Savinjski dolini, srez Celjski; Miklavič Anton iz Brezovcev v Borovnico srez Ljubljanski; Cotič Marija iz Moravcev v Globoko srez Brežice; Požar Hilda iz Vidoncev v Serdico; Novak Marija iz Prosenjakovcev v Kobilje srez dolnjelendavski.

Plemenski sejem v Gjurdjencu

bo 17. t. m. Organizirana bo skupna vožnja. Interesenti za nakup plemenskih telic in bikov se naj prijavijo (kateri še niso) takoj na „Zvezo“. Natančni spored bo pravčasno razglašen.

Uvoz konjev v Avstrijo omejen.

Avstrijska zvezna vlada je odredila, da se mora imeti za uvoz plemenskih in delavnih konjev v Avstrijo specijelno dovoljenje od zveznega ministerstva za kmetijstvo na Dunaju. Teh specijelnih dovoljenj pa avstrijska vlada najbrž ne bo izdajala, kakor že par let za plemensko govedo ne. S tem je zadan naši konje-reji zadnji, to je smrtni udarec.

Murska Sobota

— **Rapalski dan.** Podružnica Soče priredi v soboto, dne 11. novembra ob 2. uri popoldne, ob obletnici rapalskega dne in v počastitev bazoviških žrtev predavanje, na katero vabi vse člane nacionalnih društev, kakor tudi cenjeno občinstvo. V nedeljo, ob 9. uri bo daroval g. Horvat Štefan sv. mašo za bazoviške žrtve, po sveti maši pa bo „Soča“ položila venec na grob naših legijonarjev, ki so dali življenje za mater — domovino. Prosimo za obilno udeležbo. — Odbor.

— **Krajevni odbor Rdečega križa v M. Soboti** je dne 4. nov. 1933 poslal en vagon živil za poplavljenca v Strugah.

— **Seja.** V torek, dne 14. nov. 1933 ob 20. uri odborova seja „Narodne odbrane“ v prostorih male dvorane v sokolskem domu v Murski Soboti. Bodite točni! Tajnik.

— **Sport.** Tukajšnja S. K. Mura je odigrala preteklo nedeljo prvenstveno tekmo z čakovečkim S. K. Gradjanskim, katero je zgubila z 0:3. — S. K. Panonija je zmagala v prvenstveni tekmi z S. K. Dravo v Ptujju z 2:3.

— **Godba.** Pred meseci je občinski odbor sklenil, da se pri nas ustanovi godba na pihala. V ta namen se je osnoval tudi odbor, ki naj sklep realizira. Vest, da bomo dobili mestno godbo so meščanci sprejeli z največjim zadovoljstvom in predpriprave za ustanovitev so šle lepo in hitro od rok. Število priglasičencev za godbo je bilo veliko in g. prof. Justin, katerega mu je bilo poverjeno učenje je že pred meseci začel z teoretskim poukom. V zadnjem času pa je vse nekako utihnilo. Ali je zadeva zaspala in so občinski očetje pozabili na projekt? Upamo, da se bodo odločilni faktorji zganili in realizirali sklep prejšnje obč. uprave.

— **Nesreče.** Po neprevidnosti je vtaknil desno roko v slamoreznicu 13 letni Vučklič Štefan iz Tešanovcev. — Oslaj Terezija iz Filovcev je padla pred dnevi z voza. Padeč je bil tako nesrečen, da si je pri tem zlomila desno ključnico. — Sin cestnega nadzornika Gomilšček Danilo je pri igranju splezal na ograjo pri vrtu. Pri tem pa je nenadoma spodrsnil in z vso silo treščil z brado na kol. Vsi ponesrečenci se zdravijo v tuk. bolnišnici.

— **Akcija za poplavljenca.** Še vedno prihajajo iz različnih krajev darila za nesrečnike, ki so jih zadnje poplave tako hudo zadele. Denarni prispevki so manjši, temveč pa je žita. Vsak je dal pač to, kar je imel. Med drugimi naj omenimo našeg poslanca g. Benka, ki je bil eden izmed prvih, ki je v nesrečne struge poslal okrog 100 kg mesnih izdelkov. A tudi vsi nabiralci so našli pri njem odprte roke in nihče ni odšel od njega praznih rok. Naknadno je še poklonil za poplavljenca velike količine masti. Hvala njemu v imenu onih katerim je to namenjeno in ki žive v bedi!

— **Praznik mrtvih.** Ves dan so romale množice na grobove svojih rajnih, ki so bili okrašeni z zadnjim jesenskim cvetjem. Ves v cvetju je bil tudi grob junakov, ki so padli v bojih za Prekmurje. Kakor vsako leto tako je tudi letos šolska mladina, pod vodstvom svojih učiteljev okrasila gomilo naših herojev. Veliko pozornost je vzbujal novi spomenik na grobu pokojne ge. Gregorčeve, ki ga je po zasnutku g. prof. Ščuke izdelal g. Močnik. Poleg spomenika dr. Goljevščeka je to najlepši kras našega pokopališča. Globoko občutena zamisel diha iz marmorja. Živ glasnik tragedije materinstva! Nebogljeni križ se je vspel iz mase katero je v vzgonu precepil na dvoje. In vendar

je rast iz podstavka, z reliefom pokojne in deteta, ena... G. prof. Ščuki k umetnini čestitamo.

Praznik mrtvih je za nami. Praznovali smo ga z spomini na umrle. Le petja, nad grobovi, tokrat ni bilo.

— **Naš park** je postal v zadnjem času pribežališče vseh nadebudnih sportnikov. Poleg kolesarskih dirk po pešpotih, ki so nalašč za to ustvarjena, se goji na vseh travnikih nogomet. Gruče fantov se podijo po razmočenih tleh in teptajo travo, da je kar veselje jih gledati. Na škodo, ki jo s tem povzročajo seveda nihče ne misli in tudi tiste, ki so za to poklicani. Uspehi njih početja, bodo seveda najbolj vidni v pomladi. In še nekaj! Pešpota v našem parku se množijo od tedna do tedna. Vsepolno je bližnjic po travnikih, in zeleni kompleksi so danes preorani že na vse strani, da se niti ne omenijo številni vhodi v park, ki so že pri vsakem grmu. Še nekaj let tako naprej in zdi se mi, da niti eden ne bo več, ki bi se protivil parcelaciji parka, ki ga še danes imenujemo „kras Murske Sobote“. Kako dolgo še?

— **Tečaji iz nemškega jezika.** Dne 15. t. m. se začnejo večerni tečaji iz nemščine za trgovske nameštence in druge nastavljenice. Prijave pri g. Čepič-evi, grad, dnevno od 13—14 ure.

— **Iz seje občinskega odbora.** Občinski odbor je sklenil, da se poroča kr. banski upravi v Ljubljani, da se proglasi fazanerija kot javni gozd s prebiralno sečnjo, po odredbah šumske oblasti, toda pod pogojem, da ne prevzame občina nobenih obveznosti. Istotako se je sklenilo, da se proglasi park okoli gradu kot javen park v smislu § 121 zakona o gozdih, ki ga mora lastnik trajno ohraniti in vzdrževati. — V članstvo občine se sprejme Jezovšek Vladimir, javni notar in Benko Štefan, krojač. Občina bo navozila na subvencionirano cesto Murska Sobota—Bakovci 300 m³ gramoz. Konstituirali so se odseki finančni odsek s predsednikom Cvetko Ludvikom, električni odsek predsednik Pertot Kristijan, kmetijski odsek predsednik Lanščak Franc, gradbeni odsek predsednik ing. Lah Jože, šolski odsek preds. župan Hartner Ferdinand, socialni odsek preds. dr. Šumenjak Slavko, tržno nadzorstvo preds. Čeh Franc, in odsek za nakup parka in grada, ki ga tvorijo člani občinske uprave. — Občinski odbor je nadalje sklenil, da se zaprosi kr. bansko upravo, da dovoli upravi banovinske bolnice v Murski Soboti v breme njenega nabranega gradbenega fonda nakup 13 oralov zemlje ob Szapary-jevem parku kot stavbišče za bodočo novo bolnico, prilikom dražbe maksimuma grofa Szapary-ja in za nakup iz proste roke v bližini ležeče zemlje potrebne za ekonomijo bolnice. V kolikor je občina po prejšnjih sklepih občinskih odborov vezana dati stavbišče na razpolago za novo bolnico, bo to svojo obvezo izpolnila z vplačilom denarnega akvivalenta za stavbišče, ko se

bo pričela nova bolnica graditi. Nadalje za popravila in adaptacije sedanje bolnice po celotnem načrtu in proračunu, kakor ga je sestavil tehnični oddelek kr. banske uprave v Ljubljani. — Na Tišinski cesti senamesti še eno električno luč, ker je interval med lučmi predolg. — Pešpot v Grajski ulici se bo primerno ogramožila, da bodo zamogli šolski otroci hoditi v Zdravstveni dom se kopat.

Gornja Lendava

— **Prva skrb občinske uprave.** Želja vseh faranov je in tudi upa, da bo nova obč. uprava vzela enkrat resno v pretres klaverno in težavno peško pot od cerkve do zgor. stanovanjskih objektov. Ta poprej tako prijazna in lepa pot se je tako zapustila, da odgovarja danes vsemu, samo svojemu namenu ne. V zimskem času je zlasti kameniti breg pri stari šoli nedostopen in za šol. deco, ki pohaja v šolo smrtno nevaren. Ker je ta pot v središču Gor. Lendave in sploh najbolj prometna, je sveta dolžnost obč. uprave, da posveti nanjo največjo pozornost.

— **Novo gasilno društvo.** V nedeljo, 12. t. m. se ustanovi v Dolcih novo gasilno društvo, ki bo imelo imenovani dan ustanovni obč. zbor, ter obenem prvo društveno veselico v domači gostilni. Gasilci dobrodošli.

— **Mlekarska zadruga.** Že nekaj dni je med podjetnimi posestniki tuk. kraja tiho sušenje za ustanovitev mlekarske zadruge. To ustanovitev bi gotovo vsi prebivalci toplo pozdravili, predvsem pa kmetje, ki bi radi mleko prodali pa nimajo zadostno štev. odjemalcev. Take zadruge bi tudi enkrat za vselej znižale in ustalile cene mleku in vsem mlečnim izdelkom, kar bi zlasti prijalo „varoškim“ stanovalcem, ki kupujejo mleko sedaj res po „mestnih“ cenah. Kako se bo vsa ta zadeva razvijala, še bomo poročali.

DOPISI

Dolnji Slaveči. Preteklo nedeljo se je pripetila na tukajšnjem pašniku čudna nesreča. — Sredi pašnika so si sosedje iskopali in sezidali 6 m. globok studenec, katerega so začasno pokrili z deskami. Slučajno pa je bila skrajna deska malo odstranjena. Brezskrbno se je v bližini pasla krava posestnika Ivanič Matije ter se po rakovo bližala studencu. Še en stopaj in noga je bila v odprtini. Krava se je sesedla na srednjo desko in je izginila z zlomljeno desko v globini. Takoj so prihiteli k studencu najbližji sosedje s prizadetim gospodarjem ter pričeli z reševalnim delom. Sreča v nesreči je bila, da se je krava v studencu za silo zaježila in držala glavo iz vode. Dva pogumna sosedja: Potočnik Franc in Mencigar Franc sta se spustila v studenec ter privežala kravi okoli rogov moč-

no vrv. Tako so mogli okoli studenca stoječi zadržati kravo na površju. Po trudapolnem in nevarnem delu se je reševalcema posrečilo speljati vrvi pod prsi krave. Med tem se je pa nabralo okoli studenca mnogo ljudi. Vsak bi rad pogledal v studenec, vsak bi rad pomagal. Vsi so zgrabili za vrvi in začeli vleči. Po malem se je dvigala krava iz vode in le s težavo so jo potegnili na suho.

K sreči ni pri tem poginila krava, kar bi se prav lahko zgodilo. Posestnik bi bil utrpel občutno škodo. Zato zavarujte in ogradite si studence, ker nesreča nikoli ne počiva!

Organizacija.

Obč. org. Šulinci in Tešanovci. Pošljite enega člana v sresko tajništvo, kjer se mu bo izročila štampiljka. Obč. org. Tešanovci naj pošlje tudi Din 33.

SOKOL

Br. edinice opozarjamo, da brez-pogojno pravočasno vpošljejo proračune za l. 1934 — glasom okr. ž. u. št. XVII. — Zdravo!

MED TEDNOM DOMA

Zaradi neprestanega deževja sta Drava in Mura močno narasli. Drava je pri Prelogu zopet odnesla mnogo zemlje ter povzročila mnogo škode na raznih okoliških potih in stezah.

V vasi Jamarju blizu Karlovca sta dva vlomilca istočasno vdrla v skladišče nekega tamošnjega trgovca, ne da bi znala eden za drugega. Med delom, ko si je eden izmed njih nabasal že precej blaga, pa ga je drugi presenetil. Oba sta mislila, da imata pred seboj trgovca in začela se je med njima borba. Vsled ropotanja je prihitel gospodar z lučjo in revolverjem, ter ujel oba lopova.

Beograjski stanovanjski najemniki se selijo po starem običaju najbolj 1. novembra. Letos se je preselilo na ta dan okrog 3000 družin, dočim se jih je prejšnja leta preselilo do 5000 družin.

V vasi Kudič blizu Bihača je prišlo med kmečkima družinama Miškić in Sarić, do krvave bitke z vilami in sekirami, zaradi nekega pešpota. Pri tem sta bila ubita stari Šarić in sin tako, da je ostala na posestvu sama žena s kopico malih otrok.

Nekemu kmetu so nasprotniki z gnojnimi vilami iztaknili oči. V Bihaču v bolnici se trije ranjenci borijo s smrtjo.

V Beogradu je bil promoviran za doktorja prava Radivoj Ristić, ki je sam doštudiral srednjo šolo kot podnarednik. Ko je služboval na bolgarski meji se je učil za maturo. Pravo je študiral tudi v Zagrebu in slednjič dosegel doktorski naslov.

Od Sremske Mitrovice do Broda so zgradili na levi obali Save 170 km dolg nasip, ki varuje 500.000 orolov plodne zemlje. Veliko ozemlje je sedaj obvarovano poplav, kjer je Save samo v zadnjih letih napravila za pol milijarde Din škode. Nasip stane preko 70 milijonov dinarjev in ga je zgradila vodna zadruga Bidj Bosut, ki je največja v Srednji Evropi.

Nagle smrti je v Smederevu, v nekem hotelu umrl trgovec Moša Benaraje, ki je bil zakrknjen samotarec. V njegovih žepih so našli polno zlatnikov raznih držav ter precej bankovcev v naši in tuji valuti. Oblasti zdaj iščejo dediče.

Pri peči, kjer topijo železo, je v železarni v Zenicah nastala eksplozija zaradi plinskega pritiska. Ubilo je na mestu dva delavca, druga dva pa hudo ranila.

Sodišče je obsodilo župana in redarja vasi Andrijevčev, na več mesecev zapora, ker so goljufali železniško upravo na ta način: Župan je izstavil za sebe in še za dva druga prijatelja odgonske liste, pa bi si prihranili voznino po železnici. Policaj, ki je vodil „aristante“ je vso sleparstvo pozneje izdal.

V ministrstvu za zgradbe je dovršen načrt o izgraditvi modernih avtomobilskih cest v državi. Tako bodo drugo leto začeli graditi asfaltirano cesto Beograd-Zagreb, ki bo stala okrog 800 milijonov dinarjev.

DRUGOD

V Londonu so štirje oboroženi roparji napadli tovorni avtomobil ter odnesli 50 kg zlata, ki je vredno 300.000 angleških šilingov. Za storilci ni nobenega sledu.

Tatovi so odnesli iz varšavske knjižnice 15 dragocenih slik, ki jih je bil svojčas daroval Napoleon nekemu generalu. Ukradene slike so vredne milijon zlotov.

Pri hišni preiskavi pri nekem hlapcu v neki vasi v južni Španiji, ki je bil osumljen tatvine, so orožniki našli na njegovem domu sredi sobe kletko, v njej pa blazno žensko, zvezano za roke in noge. Hlapec je priznal, da je to njegova bivša zaročenka, katero je pred leti zaprl v kletko, ker ga ni marala za moža.

Nalezljiva angina je izbruhnila v Franciji, na kateri obolijo posebno otroci in stari ljudje. — Neka 40 letna delavčeva žena v Moti di Livenza je rodila svojega 25 otroka, ki je prišel na svet na dan njene srebrne poroke.

Poljske državne železnice bodo znižale tarife za osebni promet za 25 odstotkov.

Japonska milijonarska rodbina Mični je darovala 30 milijonov jenov za podporo kmetijstva in dobrodelnih ustanov na Japon-skem.

Bivši kubanski predsednik Machado je za časa svojega vladanja „zaslužil“ 19 milijonov dolarjev.

Silen vihar je opustošil južne pokrajine Filipinov. Pri tem je bilo 6 ljudi ubitih in devet ranjenih.

Iz jetnišnice v Lizboni je pobegnila slovita razbojnica Mar-

gerida, ki je poveljevala dvajset-članski roparski tolpi.

Strašen vihar na Jamaiki je zadnje dni uničil dva milijonov bananovih dreves.

Vsesvetki kongres Židov je sklenil, da se izvede naselitev 50.000 nemških beguncev na otoku Cipru. Kongres je dovolil kot podporo za naselitev kredit v znesku 2 milijonov funtov.

Prihodnje leto bo italijanska vlada zvišala davke na samce. Sploh pa bodo morali samci v vseh službah napraviti prostor družinskim očetom.

Vodjo revolucije v Sianu je ustrelil nek siamski podčastnik. Za ta čin je bil takoj povišan za častnika in je prejel lepo denarno nagrado.

Siloviti sneženi viharji so divjali zadnje dni po vzhodni Franciji, kakor jih ne pomnijo že celih 60 let.

Pred dnevi je umrla najstarejša Angležinja Agnes Jeskins, ki je čakala 107 let. Baje se ni nikoli v svojem življenju vozila z železnico ali avtomobilom. Do 85 leta je delala na polju, a v svojem 90. letu je še plesala na poroki svojega pravnuka.

Ruska vlada namerava skrajšati vojaški rok za inteligente, a obenem povečati število častnikov rdeče armade.

Angleška vlada je sklenila podreti nad 200.000 starih hiš in jih nadomestiti s stanovanji, ki bodo imela prostor za milijon ljudi. Gradbeni stroški so preračunani na 95 milijonov funtov. Nad 80.000 brezposelnih bodo zaposlili pri gradbenih delih.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njih vdove.

Trgovski list šte. 123 stran 2 prinaša sledeči članek: „Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1933 za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 Din, odnosno po Din 100.—

Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 25. novembra 1933. Priloži naj se jim od občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj radi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega trgovca.

Izvrševanje sejmarskih pravic

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je poslala vsem srezkim in mestnim načelstvom ter srezki izpostavi v Škofji Loki pod VIII. No. 5450/2 z dne 24. oktobra t. l. sledečo okrožnico:

„Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je opozorila, da se sejmarji, ki se jim v smislu § 445 ob. zak. ne sme izdati novo pooblastilo, okoriščajajo novega pravnega položaja tako, da posečajo na podstavi

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v MURSKI SOBOTI

Tonfilmska veleopereta z Martho Eggerth

Havajska roža

Glazba: Paul Abraham.

V ostalih vlogah: Ernest Verbes, Baby Grey, Svetislav Petrović in Hans Junkermann.

Predstave se vršijo:

v NEDELJO, dne 12. novembra popoldne ob 1/2 uri in zvečer ob 1/29 uri.

svojega sejmarskega pooblastila več sejmov h krati po svojih pooblaščenih, nastavljenih itd. Sejmarji imajo pri vsem tem tudi po več stojnic na istem sejmišču. Kontrola nad sejmarji je pri takem stanju otežkočena, ker lahko vsak pokaže takšno pooblastilo za posejanje sejmov, ki jih sejmarji dajejo nameščencem v prepisu kot izkazilo in se na ta način ta obrt kljub intenciji zakonodavca izraženi, v že omenjenem § 445 ob. zak. iskorišča še nadalje. Sejmarji namreč na ta način izdajajo sami pravice, ki jih zakon ukinja.

Da se temu nerednemu stanju napravi konec, je naročiti vsem občinam in ostalim sejmiskim koncesionarjem, da ne smejo pripustiti na sejem nikogar drugega razen takega sejmarja, ki se izkaže z izvirnim pooblastilom ali pa z njegovim prepisom — unikat, če je izvirnik izgubil ali mu je propadel. S prepisi torej se ne sme nihče pripustiti na sejem. Tudi ni posameznemu sejmarju dovoliti kar po več stojnic, razen če so druga poleg druge. Naročite sejmiskim nadzornim organom, da to odredbo, ki je izdana kot sestavni del tržnih redov strogo nadzorujejo.“

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih narejal moj mož Santavec Ludvik.

ŠANTAVEC CECILIJA, Poznanovci.

KMETIJSTVO

Konserviranje zelene krme. (Silo.)

XIII.

Kako se krmi ensilirano krmo.

Ensilirano krmo rada žre skoro vsaka žival, pa tudi vsaki dobro hasne. Imenujejo jo tudi zimsko zeleno krmo, ker je sočnata in ima shranjene vse tiste redilne snovi, ki jih ima zelena krma, med temi tudi vitamine.

Ensilirana hrana je mehka in lahko prebavna, živina jo prav lahko žveči.

Ni pa priporočljivo, da bi se krmilo živino z samo ensilirano krmo, čeravno bi bilo to tudi mogoče, ker bi preveč zavžitih kislin lahko povzročilo motnje pri prebavi. Dokler še ne bodo naši živinorejci dovolj poučeni v hranilnih ednotah, ki jih imajo različna krmila, naj polagajo živini polovico navadne krme in le polovico ensilaže.

Od začetka nemara živina te novotarije, radi tega se ji naj polaga, dokler se ne navadi, le majhne količine. Navadno pa jo za par dni že prav slastno žre. Polagati pa se mora najprej navadna krma (sečka ali

drugo) in še le potem ensilažo, če bi poprej dobile ensilažo, bi sečke več ne hotela žreti.

Pri kvasenju uničijo kisline dosti mineralnih snovi, ki so v krmi in so za rast in zdravje neobhodno potrebne. To je apno in fosforna kislina. Radi tega nujno priporočamo, da se potrosi na ensilažo dnevno po eno do dve velike žlice poklajnega apna ali vsaj apnenega praha (ali „kostača“, tega pa v manjših množinah).

Ensilirana krma se jemlje iz silosa vedno le neposredno pred krmiljenjem, pod nobenim pogojem se je nesme nanositi v hlev za celi dan in jo pustiti potem tam ležati. Duh od te preide rad na mleko, kar napravi mleko smrdljivo in zoprno. Radi tega se sme krmiti krave še le po molži, ostanke od ensilaže, kar živina ni požrla se nesme pustiti ležati v hlevu, hlev pa se mora po krmiljenju dobro prezračiti.

Pravilno konservirano ensilažo se lahko polaga tudi brejim kravam, to se pa mora potrositi, kot že zgoraj omenjeno, s poklajnim apnom, apnenim prahom ali „kostačem“.

Ensilaža poveča mlečnost in maščobo pri mleku.

Pa tudi pri pitanju (podkrmljenju) volov in bikov se je silaža izborna obnesla. Najbolja za pitanje goveje živine je ensilirana kuruza, ta pa je tem boljša, bolj, ko je že bilo zrnje razvito in bolj, ko je na drobno zrezana. Od začetka pitanja se da lahko živini večje množine ensilaže, pri volih celo do 50 kg dnevno, proti koncu pa se ta množina zmanjšava in zadnje tedne popolnoma opusti, tako da dobijo zadnjih 14 dni samo suho krmo.

Že mladina pod pol leta lahko dobi ensilirano krmo, toda le prvovrstno ensilirano krmo, toda le prvovrstno ensilažo in to le v majhnih množinah, kar vpliva prav ugodno na razvoj mladine.

Nad pol leta stara živina že lahko dobiva večje količine, dva do deset kg dnevno. Kjer se krmi s silažo samo krave, se lahko da ostanke, kar krave pustijo, mladi živini, ki to rada požre, poveča jim pa s tem apetit.

Krmiljenje svinj z zeleno silažo in skvašenim parjenim krompirjem bi se moralo pri nas bolj propagirati. Zelena silaža obuja pri svinjah apetit in jih preskrbujejo z vitamini. Polaga se jo lahko tudi brejim in maternim svinjam. Dnevna količina je odvisna od starosti in teže svinj, daje se jim 1–5 kg. Ensilirana krma pa se mora dobro zmešati z drugo hrano, ki se polaga svinjam. Zelena ensilaža za svinje, pa mora biti prav na drobno razrezana in dobro skvašena. Takšne svinje rade požrejo. Nikoli pa svinje ne požrejo vsega, tako, da bi očistile korito, debelejša in trda debela navadno pustijo. To treba prevdariti, da ne bi kdo mislil, češ, da je svinja preveč dobila in ni mogla vsega požreti, ter bi ji pozneje pri polaganju prikrajšal. Množina krme, ki se polaga svinji, mora biti vedno tako velika, da svinji nekaj ostane v koritu, drugače se ne nasiti.

Naglo pitanje (podkrmljenje) svinj je mogoče s parjenim skvašenim krompirjem in to v času, ko ni drugega polaganja. Dnevno se da svinji 2½–7 kg, svinja pa pridobi na teži 600–850 gramov.

Gospodarji, ki imajo silose, opazujejo, da kokoši kaj rade pobirajo razstrosene ostanke ensilirane krme okrog silosev. Posebno dobra je za perutnino silaža kuruze zmešana z mlado deteljco. Tako silažo si lahko vsak napravi v kadeh, ker ta

jako ugodno vpliva v zimskem času na nesenje, pa tudi na zdravje in težo perutnine. Silaža za perutnino mora biti prav na drobno razsekana. Skušnja na perutninarskih farmah je pokazala, da se to delo prav dobro rentira.

Tudi konji radi žro in dosti dobro prenesejo manjše množine silaže. Polagati pa se je nesme dosti. Manjše množine vplivajo ugodno na prebavo, večje množine pa so lahko za konje smrtno nevarne.

Tržne cene.

Maribor. Na mariborski svinjski sejem dne 27. oktobra je bilo pripeljanih 93 svinj: cene so bile sledeče: mladi prašiči 7–9 tednov stari kom. Din 120–160, 3–4 mesece stari kom. Din 200–250, 5–7 mesecev stari Din 350–400, 8–10 mesecev stari Din 450–520, 1 leto stari kom. Din 580–650; 1 kg. žive teže Din 7–8, 1 kg. mrtve teže Din 9–10 Prodanih je bilo 32 svinj.

Mariborski svinjski sejem 4. novembra 1933. Pripeljali so 322 prašičev. Kupčija je bila zelo živahna in bilo prodanih 172 živali. Cene so bile naslednje: 5–6 tednov stari 100–115, 7–9 tednov stari 120–150, 3–4 mesece stari 200–250, 5–7 mesecev stari 350–400, 8–10 mesecev stari 450–520 in 1 leto stari 580–650 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 6–8 Din, mrtve pa 9–50 do 10–50 Din.

Mariborski živinski sejem 31. oktobra 1933. Na sejem so prignali 392 glav živine. Kupčija je bila dobra in je bilo prodanih 218 glav. Cene za kg. žive teže so bile naslednje: debeli voli 3–75–4 Din, poldebili 2–3 Din, plemenski 1–75–2 Din, biki za klanje 3–4, krave debele 1–50–2.25, krave klobasarike 2–2.25, molzne in breje krave 2–2.75, mlada živina 3 do 4, teleta 5–6 Din.

Cena mesu: I. 10–12 Din, II. vrste 8–10 Din. meso bikov krav in telic 5–7 Din, teletina I. 14–16 Din, II vrste 8–10 Din, svinjina sveža 10–18 Din za kg.

Zagreb. Zagrebški sejem 2. novembra 1933: Dogon slabši, cene v glavnem brez sprememb. Trgovali so se za kg. žive teže: biki 3–3.60 Din, krave za klobase 2.25–2.40, junice za mesarje po 3.75, voli II. vrste 3.60, bosanski voli 2.75–3, sremske svinje zaklane so bile po 10.50–10.75 in teleta zaklana po 9.50–10.50 Din za kg.

Krma: detelja 45–50 Din, seno 35–40 Din, slama za steljo 30–35 Din za 100 kg.

Deželni pridelki:

Novosadska blagovna borza. Pšenica bačka okolica Novi Sad 102 do 104 Din, okolica Sombor 101–103, srednjabačka in slavonska 103–105, gornjebanatska 101–103, srednjebanatska 100–102, južnobanatska 94–96 bačka potiska in bačka ladja Dunav, Begej 105–106, bačka ladja Tisa 106–108 Din.

Oves: bački, sremski, slavonski 51–53.

Ječmen: bački, sremski 62–64
Koruza: bačka sremska 72–74, slavonska 74–76, banatska 69–71, bačka ladja Begej 74–76, ladja Dunav Tisa 75–77, bačka sremska, nova sušena za november pariteta Indija 62–64, bačka sremska za december in januar 54–56.

Somborska blagovna borza. Pšenica bačka okolica Sombor, banatska, sremska, slavonska 100 do 102, gornjebačka 104–106, banatska

Pozor!
HEKLIČ
ŠTEFAN

trg. z železnino

Točna postrežba!

MURSKA
SOBOTA

LENDAVSKA CESTA

Oblastveno odobrena **zaloga smodnika** (praja) vseh vrst šiber (šprij) patronov in drugih lovskih potrebščin.

potiska 103–105, bačka okolica potiska 104–106.

Oves: bački, sremski, slavonski 51–53 Din.

Ječmen: bački, sremski 62–64.

Koruza: bačka 71–73.

Izjava.

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za one dolgove, katere naredi kjerkoli g. Filisar Janoš prevžitkar iz Gorice.

Obenem opozarja vsakega, ki bi kupil od njega kakoršnokoli kovaško orodje, se ta preda Sreskemu sodišču v M. Soboti.

Gorica, dne 6. novembra 1933.

SEDONJA ŠTEFAN in IDA

J 230/33–7

Dražbeni oklic

Dne 28. novembra 1933 ob 1½11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin ½ hiše in dveh njh.

Zemljiška knjiga Vančavas ½ vl. št. 165.

Cenilna vrednost: 12966 Din.

Najmanjši ponudek: 8644 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti,
dne 23/10. 1933.

E 602/33–12

Dražbeni oklic

Dne 30. novembra 1933 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin del do hiše, travnikov in njiv.

Zemljiška knjiga Topolovci 3/40 vl. št. 8, 7/16 vl. št. 49 in celi vl. št. 54.

Cenilna vrednost: 43258 Din 90 p.

Vrednost pritikline: 1342 Din.

Najmanjši ponudek: 28 852 D 56 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti,
dne 23/10. 1933.

J. 429/33–8

Dražbeni oklic

Dne 28. novembra 1933 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin hiše, njiv, travnika in gozda.

Zemljiška knjiga Bodonci vl. št. 159.

Cenilna vrednost: 7569 Din 50 p.

Najmanjši ponudek: 5047 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti,
dne 23/10. 1933.

J 145/33–6

Dražbeni oklic

Dne 30. novembra 1933 ob ½ 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin ½ stavbišča.

Zemljiška knjiga Murska Sobotica vl. št. 22.

Cenilna vrednost: 8192 Din.

Najmanjši ponudek: 4096 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti,
dne 23/10. 1933.

PERJE

poceni dobavlja v
vsaki množini

E. VAJDA

ČAKOVEC

Vzorci se pošiljajo
brezplačno.